

Bibliai Szabadegyetem

Eszter könyve

Előadó: Bicskei Róbert lelkész-teológus

I. A könyv helye a kánonban

- A.) A keresztény kánonban Nehémiás könyvét követi → I. e. V. század, vö. **Eszt 1:1** (Xerxes uralkodása: i. e. 486-465)
- B.) A héber kánonban az un. öt tekercs (megillot) utolsó könyve.
Az öt tekercs sorrendje és szerepe:
Ruth	Hetek ünnepe (Pünkösd)	május-június
Énekek éneke	Páska (Húsvét)	március-április
Prédikátor	Sátoros ünnep	szeptember-október
Siralmak	Engesztelés napja	szeptember-október
Eszter	Purim ünnep	február-március

II. A könyv szerkezete

A. Ruth könyvéhez hasonlóan az Eszter könyvében található dráma is egy nagyon kifinomult, művészi kompozíció, amely párhuzamosan szerkesztett elemekből áll. A hangsúlyos rész középen van → kiasztikus szerkezet.

Egység	Tartalom	Fejezet/vers
A	Xerxes király ünnepe (180 + 7 nap) – Vásti királyné elveszti magas pozícióját	1:1-22
B	Eszter királyné elfoglalja Vásti helyét (királyi döntés)	2:1-20
C	Hámán a zsidók kivégzését tervezi (királyi írásos parancs)	3:1-15
D	Márdokeus és a zsidó nép gyásza	4:1-8
E	Márdokeus és Eszter terve (szabadulás)	4:9-17
F	Xerxes király fogadja Eszter királynét (ünnepi vacsora 1 + 1 nap)	5:1-8
E'	Hámán és családja terve (kivégzés)	5:9-14
D'	Márdokeus királyi kitüntetése	6:1-14
C'	Hámánt kivégzik (királyi szóbeli parancs)	7:1-10
B'	Márdokeus elfoglalja Hámán helyét (királyi döntés)	8:1-9:19
A'	A zsidók ünnepe (purim 1 + 1 nap) – Márdokeus magas pozícióba kerül	9:20-10:3

III. A könyv tartalma és fókuszja

A.) Tartalmi és történelmi érdekességek

1. A héber kánon „öt tekercsének” első és utolsó tagja a női főszereplő nevét viseli → Ruth (Ra=ah, moábita) = barát, barátság → Eszter (perzsa) = csillag; Hadassáh (héber) = mirtusz (vö. **Eszter 2:7**).
2. Mind a két könyv a szabadulás, megváltás gondolatát hangsúlyozza (Ruth → nincstelenség, gyermektelenség; Eszter → halálos ítélet).
3. Ez a Biblia egyetlen könyve, amelyben Isten neve nem fordul elő. Miért került mégis a kánonba? Valláserkölcsei tartalma miatt: Isten gondoskodik népéről, és ez a gondviselés az élő hit eredménye. → Elképzelhetetlen, hogy Istenben nem hívő személy írta a könyvet. → A könyvben leírt dráma a mai napig fennmaradt zsidó örömnép, a purim (sorsvetés) történelmi alapja.
4. Xerxes kora (i. e. 486-465) a Perzsa Birodalom hatalmának csúcsa (vö. **Eszter 1:1**, a birodalom Indiától Etiópiáig terjedt, három fővárossal: Persepolis, Susa, és Echbatana), annak ellenére, hogy európai hódításait háromszor is megállították a görögök: i. e. 490, Maraton, 1 (Nagy) Dárius; i. e. 480, Salamis, Xerxes, Darius fia; i. e. 479, Plataea, Mardonius, Xerxes tábornoka. → Xerxes fia, 1 Artaxerxes (i. e. 465-423) adta ki azt a rendeletet, amely a babiloni fogságból hazatért zsidóknak garantálta a helyi közigazgatás megszervezésének jogát (i. e. 457), vö. **Ezsd 7:11-26**; **Dán 9:25**.
5. A Berlieni Múzeumban látható egy agyagtáblácska, amelyen a Marduka név (a Márdokeus név babiloni átírása) olvasható, aki Xerxes idejében befolyásos udvari tanácsadó volt. → Márdokeus Eszter könyvének egyik feltételezett szerzője.

B.) A könyv fókuszja

1. Márdokeus és Eszter terve (vö. **Eszter 4:9-17**) → Eszter karaktere, erkölcsi tartása örök példa → Helyes ítélőképesség, bámulatos önfegyelem, és nemes önfeláldozás.
2. Hámán esetében a hatalmával visszaélő ember tragikus bukása (vö. **Eszter 7:9-10**) → A tanulság: Isten a büszke embert megalázza, az alázatost pedig felmagasztalja, vö. **Péld 3:34**; **Jak 4:6**.